KOMUNIKAT
IZBY RZEMIEŚLNICZEJ W KRAKOWIE

CZERWIEC 1938 | Przedruk dozwolony | ROK I. Nr 4

KONFERENCJA GOSPODARCZA

Z inicjatywy i na zaproszenie grupy regionalnej posłów i senatorów ziemi krakowskiej odbyła się w Krakowie konferencja gospodarcza, w której brali udział: minister przemysłu i handlu Roman, minister komunikacji Ulrych, wiceministrowie i wyżsi urzędnicy poszczególnych resortów ministerialnych, posłowie i senatorowie ziemi krakowskiej, prezes Izby Rzemieślniczej w Krakowie dr Robert Jahoda-Żółtowski, poseł na Sejm R. P., prezes Związku Rzemieślników Antoni Jarosz, dyrektor Izby Rzemieślniczej Eustachy Gaertner, wicedyrektor Władysław Winiarski oraz przedstawiciele innych samorządów gospodarczych.

Radca Izby Rzemieślniczej A. Różycki, zabierając na konferencji głos imieniem rzemiosła, zwrócił uwagę na brak kredytu dla warsztatów, omówił sprawy ustawowego uregulowania systemu nakładczo-chałupniczego, powierzania masowych dostaw rzemiosłu, a w szczególności dostaw obuwia, oraz wprowadzenia przymusu organizacyjnego w rzemiośle. Wreszcie poruszył kwestię budowy hali wystawowej wraz z suszarnią i mechaniczną obróbką drzewa dla ośrodka stolarskiego w Kalwarii Zebrzydowskiej oraz budowy spółdzielczej farbiarni kożuchów w Myślenicach, której brak na tamtejszym terenie odczuwają dotkliwie kuśnierze myśleniccy.

Po odbyciu konferencji w Krakowie p. minister Przemysłu i Handlu w towarzystwie prezesa Izby Rzemieślniczej w krakowie posła dra Jahody-Żółtowskiego i naczelnika Wydziału Przemysłu i Handlu Urz. Woj. p. Chrzanowskiego Józefa udał się na objazd tych ośrodków produkcji rzemieślniczej, których potrzeby w zakresie pomocy państwowej są zdaniem Izby szczególnie pilne i zostały omówione na konferencji gospodarczej. W Myślenicach, stanowiących regionalny ośrodek produkcji kożuchów, p. minister Roman przyjął przedstawicieli miejscowego Cechu kuśnierzy, którzy przedstawili szereg miejscowych bolączek o charakterze gospodarczym. W szczególności delegaci prosili p. ministra o pomoc w uzyskaniu dostaw kożuchów dla P. K. P. i przy budowie spółdzielczej farbiarni skór baranich. Wreszcie podnieśli, jak wielkie znaczenie dla życia gospodarczego powiatu myślenickiego posiada projekt budowy kolei elektrycznej Kraków—Zakopane, która, przechodząc przez Myślenice, przyczyniłaby się w niemałym stopniu do zwiększenia ruchu turystyczno-letniskowego i obrotów gospodarczych. Minister Roman zainteresował się szczegółowo potrzebami gospodarczymi miejscowych rzemieślników kuśnierzy, wypytując starostę powiatowego i przedstawicieli Cechu w przedmiocie szeregu interesujących go szczegółów. P. minister przyrzekł rozważyć je najżyczliwiej oraz pomoc w ich realizowaniu. W dalszym etapie swej podróży p. minister przybył w godzinach popołudniowych do Kalwarii Zebrzydowskiej, gdzie w imieniu stolarzy radca Izby Rzemieślniczej, a zarazem burmistrz miasta p. Śpiewla przedstawił sytuację gospodarczą, w jakiej znajduje się ten największy w Polsce ośrodek rzemieślniczej produkcji meblarskiej, reprezentowany ilością ponad 500 warsztatów. Zdaniem rzemiosła kalwaryjskiego wybudowanie w Kalwarii hali wystawowej wraz z suszarnią i mechaniczną obróbką drzewa, która z jednej strony zajęłaby się sprzedażą mebli, a z drugiej dostawą surowca i jego obróbką, wpłynęłoby niezawodnie na poprawę jego sytuacji gospodarczej, likwidując niebywały wyzysk miejscowych nakładców. Dyrektor Targów Kalwaryjskich p. Śmieszko-Longin przedstawił dotychczasową działalność Twa Targów Kalw., które rok rocznie urządza pokaz produkcji meblarskiej oraz regionalnego przemysłu ludowego i domowego. Dzięki pomocy finansowej Min. Przem. i Handlu, Twa Popier. Przem. Lud. i Izby Rzemieślniczej Krakowskiej, Targi Kalwaryjskie stają się coraz skuteczniejszym regulatorem cen

(Dalszy ciąg str. 4)

Ośw. II/4/38.

NIELEGALNE KURSY KROJU

Na terenie Państwa urządzane są tzw. pokazy obchodzenia się z wynalazkami, mającymi na celu ułatwienie kroju. Pokazy te organizowane są przez samych wynalazców, względnie przez ich agentów-instruktorów. Jak stwierdziły kontrole, przeprowadzane przez władze szkolne, inspekcje pracy oraz Izby Rzemieślnicze, kursy te nie są jedynie — jak twierdzą organizatorowie — pokazem, mającym na celu wyłącznie instruowanie o stosowaniu w praktyce wynalazku, lecz kursami kroju i szycia, prowadzonymi z pominięciem obowiązujących przepisów o zakładach naukowych. W sprawie likwidacji tych kursów kuratoria szkolne otrzymały już swego czasu od Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego odpowiednie polecenie. Akcja likwidacyjna Kuratoriów nie dała jednak dotychczas należytych rezultatów, a to z powodu wędrownego charakteru kursów, jak i ze względu na trudności w uzyskiwaniu przez władze szkolne potrzebnych informacji, na podstawie których mogłyby one w odpowiednio szybkim czasie wystąpić wobec władz administracji ogólnej na danym terenie z wnioskami o ich likwidację.

Na skutek interwencji Związku Izb Rzemieślniczych Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało zgodnie z życzeniem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego specjalny w tej sprawie okólnik, w którym zwraca się do wojewodów z prośbą o zwrócenie uwagi podległych władz i organów na kursy tego rodzaju, a to celem ich bezzwłocznego likwidowania, o ile organizatorzy nie wykażą się orzeczeniem władz szkolnych o spełnianiu warunków, wymaganych dla otwarcia i prowadzenia prywatnych zakładów naukowych. Aby jednak likwidacja nielegalnych kursów mogła dać dobre wyniki, potrzebna jest w tym kierunku współpraca wszystkich zainteresowanych. Współpraca ta powinna przejawiać się w dokładnym informowaniu Izby Rzemieślniczej o istniejących już czy otwieranych kursach tego rodzaju.

Ośw. II/4/38.

Kursy zawodowe rzemieślnicze. Na terytorium województwa krakowskiego istnieją następujące kursy zawodowe z działu przemysłu rzemieślniczego:

1) Prywatne żeńskie kursy kroju i szycia Eleonory Stelmachowej w Dębicy, ul. Mickiewicza 663.

2) Kursy zawodowe Wojewódzkiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Krakowie, przy ul. Smoleńsk 9.

3) Pryw. Żeńskie Kursy kroju, modelowania, szycia, trykotarstwa ręcznego i gospodarstwa domowego zgromadzenia pp. klarysek w Krakowie przy ul. Grodzkiej 54.

4) Pryw. Żeńskie Kursy kroju, szycia, modelowania i zdobnictwa sukien i okryć damskich «Strój» w Krakowie przy ul. Konarskiego 32.

5) Pryw. Żeńskie Kursy kroju i szycia «Józefina» Józefy Kaczanowiczowej w Krakowie ul. Warszawska 4.

6) Pryw. Żeńskie Kursy kroju, szycia i robót ręcznych Ludwiki Wojnarówny w Krakowie ul. Grodzka 63.

8) Pryw. Żeńskie Kursy kroju, modelowania i szycia Elwiry Halpern Süsserowej w Krakowie ul. Krupnicza 18.

9) Prywatne Żeńskie Kursy kroju, modelowania i szycia Stelli Horowitz-Lannerowej w Krakowie ul. Karmelicka 46.

10) Pryw. Żeńskie Kursy bieliźniarstwa i krawieczyzny zgromadzenia ss. serafitek w Krakowie ul. Konfederacka 18.

11) Pryw. Żeńskie Kursy bieliźniarstwa i krawieczyzny ss. służebniczek N. P. M. w Krakowie ul. Mazowiecka 14.

12) Pryw. Żeńskie Kursy kroju, szycia i bieliźniarstwa zgrom. ss. serafitek w Krakowie ul. Grzegórzecka 40.

13) Pryw. Żeńskie Kursy zawodowe Towarzystwa «Ognisko Pracy» w Krakowie ul. Skawińska-Boczna 7.

14) Pryw. Żeńskie Kursy modniarstwa Antoniny z Sucheckich Nartowskiej w Krakowie ul. Mikołajska 13.

15) Pryw. Żeńskie Kursy modniarstwa Jadwigi Hordyńskiej w Krakowie Rynek Gł. 9.

16) Pryw. Żeńskie Kursy krawieczyzny i bieliźniarstwa zgromadzenia sióstr serafitek w Makowie Podhal. ul. Jagiellońska 662.

17) Pryw. Żeńskie Kursy robót ręcznych Narodowej Organizacji Kobiet w Nowym Sączu ul. Kościuszki — lokal Czytelni Katolickiej.

18) Pryw. Żeńskie Kursy krawieczyzny i bieliźniarstwa oraz gospodarstwa domowego zgromadzenia ss. serafitek w Oświęcimiu Piłsudskiego 12.

19) Pryw. Żeńskie Kursy kroju i szycia Marii Troneczkówny w Oświęcimiu ul. Jagiełły 29.

20) Pryw. Żeńskie Kursy krawieczyzny i bieliźniarstwa przy Ochronce im. św. Józefa w Ropczycach ul. Kolejowa 245.

21) Pryw. Żeńskie Kursy bieliźniarstwa i krawieczyzny w Zakładzie Sierot zgromadzenia ss. serafitek w Żywcu ul. Sobieskiego.

Podając powyższe do wiadomości, Izba Rzemieślnicza w Krakowie uprasza Cechy Rzemieślnicze, aby w razie stwierdzenia, że na tamtejszym terenie prowadzone są inne kursa niż wymienione z zakresu rzemieślniczego, nie posiadające zezwolenia Kuratorium, doniosły Izbie, podając nazwisko prowadzącego kurs oraz adres.

Pod. I/38/KK.

Ustawy o podatku obrotowym i o kartach rejestracyjnych. W dniu 16 maja br. w Dz. Ust. nr 34 ogłoszono ustawę o podatku obrotowym, która wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1939. Nowe przepisy podatkowe wprowadzają zmianę dotychczasowego podatku obrotowego, postanawiając m. i., że wysokość stawek uzależniona jest od wielkości obrotu przedsiębiorstwa oraz faktu prowadzenia względnie nieprowadzenia księgowości handlowej, a nawet uproszczonej. Dla drobnych płatników ustalony będzie ryczałt podatku w drodze odrębnego rozporządzenia Min. Skarbu tak, jak to miało miejsce dotychczas. Ustawa przyznaje znaczne ulgi w stawkach tym warsztatom, które będą prowadziły księgowość handlową, a nawet uproszczoną. W związku z tym Izba powiadamia, że posiada na składzie wzory ksiąg wraz z instrukcjami.

Jednocześnie została ogłoszona ustawa o opłatach rejestracyjnych od przedsiębiorstw i zajęć, która z dniem 1 stycznia 1940 znosi dotychczasowe świadectwa przemysłowe, wprowadzając w to miejsce jako opłatę komunalną karty rejestracyjne. Nowością tejże ustawy jest okoliczność, że cena karty nie będzie uzależniona od zewnętrznych cech przedsiębiorstwa oraz liczby pracowników tak jak to miało miejsce dotychczas. Cena karty będzie jednolita dla wszystkich warsztatów rzemieślniczych w danej miejscowości, przy czym odrębną klasę stanowi miasto Kraków, następną klasę wszystkie miasta i miasteczka, a odrębną miejscowości wiejskie. Cena kart wynosi w Krakowie 20 zł, w innych miastach zł 15, w gminach wiejskich zł 7. Wpływy z opłat rejestracyjnych przypadają na rzecz Związków samorządu terytorialnego, na Izby przemysłowo-handlowo i rzemieślnicze oraz na publiczne szkoły zawodowe.

Gosp. II/4/38.

Import surowców i półfabrykatów. Izba powiadamia, że warsztaty, które zamierzają sprowadzić z zagranicy surowce i półfabrykaty rzemieślnicze, powinny wnosić podania do Biura organizacyjno-handlowego Izby do dnia 15 czerwca br. Druki nabywać można w Izbie, gdzie też udziela się wszelkich wyjaśnień w sprawach związanych z importem.

Gosp. III. 4/38.

Wycieczka rzemiosła do Berlina. Związek rzemieślników krakowskich urządza wycieczki i organizuje przejazdy zbiorowe na Międzynarodową Wystawę rzemiosł w Berlinie, jaka odbędzie się w czasie od 28 maja do 10 lipca br. Wystawa ta stanowić będzie przegląd współczesnej produkcji rzemieślniczej (udział bierze 36 państw), przy czym czynne będą warsztaty szeregu najważniejszych branż rzemieślniczych, celem zademonstrowania najnowszych maszyn, narzędzi rzemieślniczych, oraz najekonomiczniejszych urządzeń warsztatowych.

Związek rzemieślników krakowskich, wychodząc z założenia, że każdy rzemieślnik, któremu dobro rzemiosła leży na sercu, powinien zwiedzić Wystawę dla zaznajomienia się z produkcją rzemiosła zagranicznego, urządza wycieczki i organizuje przejazdy indywidualne na Wystawę dla rzemieślników i ich najbliższych rodzin. Koszty przejazdu III klasą pociągiem pospiesznym z Krakowa przez Bytom do Berlina i z powrotem, wraz z paszportem, wizą niemiecką pobytową i karnetem, zawierającym wstęp na wszystkie imprezy organizowane podczas Wystawy wynoszą zł 101.50 od osoby. Na jeden paszport zagraniczny dla wyjeżdżających na Wystawę do Berlina przydzielono kontyngent walut 150 marek niem., wypłacanych: 20 Registermarek w srebrze po kursie 1.10 i 130 Reichsmarek po kursie 2.13.

Zgłoszenia przyjmuje i wszelkich wyjaśnień udziela Sekretariat Związku Rzemieślników krakowskich Sławkowska 13/15.

Gosp. II/3/38.

Dostawa surowców cukierniczych. Centrala Handlowa Rzemiosła dostarcza dla warsztatów cukierniczych ziarno kakaowe «Accra» — Kingsway, jak też masło kakaowe, kuwerturę.

(Ciąg dalszy ze str. 1)

i produkcji na rynku miejscowym. Po zapoznaniu się z warunkami pracy miejscowych warsztatów meblarskich i naświetleniu problemu kalwaryjskiego przez naczelnika p. Chrzanowskiego na podstawie wyników dotychczasowych prac, jakie kontynuuje Urząd Wojew. w zakresie badań drobnej wytwórczości rzemieślniczej i systemu nakładczo-chałupniczego, minister Roman stwierdził konieczność dokonania szybkich posunięć gospodarczych na tamtejszym terenie, celem usunięcia przerostów systemu nakładczo-chałupniczego, pauperyzującego tamtejsze rzemiosło i obniżającego poziom jego produkcji, oraz stworzenia racjonalnych warunków dla rozwoju kalwaryjskiego rzemiosła meblarskiego. Ze względu na spóźnioną porę planowane zwiedzenie żelaznego przemysłu ludowego w Sułkowicach i Świątnikach nie doszło do skutku. Reasumując wynik wizytacji, p. minister Roman w rozmowie z prezesem Izby i naczelnikiem p. Chrzanowskim podniósł potrzebę opracowania przez Urząd Wojewódzki i Izbę Rzemieślniczą programu pomocy gospodarczej dla Kalwarii, Myślenic i innych ośrodków drobnej wytwórczości rzemieślniczej na terenie woj. krakowskiego, celem przedstawienia Ministerstwu Przemysłu i Handlu konkretnych wniosków.

Rzemiosło woj. krakowskiego na F. O. N. Spontaniczny odruch całego społeczeństwa, przejawiający się w ofiarach na cele dozbrojenia armii, tej najskuteczniejszej gwarantki pokoju i niepodległości Państwa — objął także najszersze rzesze rzemieślników. Chcąc zadokumentować serdeczny stosunek rzemiosła do armii, Związek Rzemieślników krakowskich zainicjował fundację czołgu pod nazwą «Polski Rzemieślnik» z ofiar, złożonych przez rzemiosło województwa krakowskiego.

W tym celu zawiązał się Wojewódzki Komitet Rzemieślniczy fundacji czołgu dla armii «Polski Rzemieślnik», w skład którego weszli: radcowie Izby Rzemieślniczej, starsi Cechów Rzemieślniczych Zbiorowych oraz najwybitniejsi rzemieślnicy z całego województwa krakowskiego.

Dla przeprowadzenia akcji zbiórkowej w najbliższych dniach będą przesłane do wszystkich Cechów instrukcji zbiórkowe oraz cały materiał zbiórkowy. Przy Cechach należy potworzyć komitety lokalne, które zajęłyby się przeprowadzeniem akcji zbiórkowej i nawiązały łączność z Wojewódzkim Komitetem Rzemieślniczym w Krakowie ul. Sławkowska 13/15.

Izba Rzemieślnicza, biorąc pod uwagę powyższe, apeluje do wszystkich rzemieślników swego okręgu, by na tak szlachetny cel nie szczędzili ofiar pieniężnych, by przez zbiorowe rzetelne składanie odpowiednich datków pieniężnych wskazali całemu społeczeństwu polskiemu, że w rzemiośle województwa krakowskiego drzemią niezmierne siły patriotyczne, gotowe do największych ofiar, gdy tego zażąda Ojczyzna.

Powiatowe zebranie rzemieślnicze w Nowym Sączu. W dniu 22 bm. odbył się w Nowym Sączu Zjazd Delegatów Cechów powiatu nowosądeckiego dla omówienia aktualnych zagadnień miejscowego rzemiosła. W Zjeździe wzięli udział m. i. poseł Bodziony, pos. Łobodziński, poseł dr Jahoda-Żółtowski, z ramienia miasta prezydent mgr Nowakowski, z ramienia Izby Rzemieślniczej mgr Kisielewski, delegaci urzędu skarbowego i starostwa. Przedmiotem obrad było sprawozdanie posła Jahody-Żółtowskiego, prezesa Izby Rzemieślniczej w Krakowie, z prac izb ustawodawczych w ubiegłej sesji odnośnie rzemiosła, sprawy małej reformy podatkowej, zagadnienie organizacji młodzieży rzemieślniczej przy cechach w związku z podjętą nowelą ustawy przemysłowej, współpracy ze szkołą dokształcającą oraz udział rzemiosła nowosądeckiego w «Święcie Gór», które ma być zorganizowane w sierpniu br. Obrady zakończono uchwaleniem rezolucji, że tylko zjednoczone wysiłki i zgodna współpraca wszystkich organizacji rzemieślniczych wespół z samorządem gospodarczym może przyczynić się do podciągnięcia rzemiosła wzwyż.

Gosp. III/4/38.

Rzemiosło na Targach Poznańskich. W ramach Międzynarodowych Targów Poznańskich zorganizowano Ogólnopolskie Targi Rzemiosła, w których wzięło udział i rzemiosło okręgu krakowskiego. Biuro organizacyjno-handlowe Izby urządziło wspólne stoisko, na którym zebrano eksponaty z zakresu wyrobów metalowych, drzewnych, szczotkarskich, rymarskich, rzeźby w drzewie, kryształy ołowiane.

Prenumerata roczna: w Krakowie zł 2,40, zamiejscowa zł 3,60. Cena numeru zł 0,20.

Wydawca: Izba Rzemieślnicza w Krakowie. Redaktor odp. Władysław Szydłowski. Druk W. L. Anczyca i Spółki w Krakowie